

Resultaten enquête leerbedrijven Kans op werk 2021

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Resultaten	4
Aanbod vacatures	4
Invulling vacatures	5
Verwachte vacature ontwikkeling.....	6
Geschiktheid vacatures voor recent gediplomeerden	8
Samenvatting	10

Inleiding

In deze rapportage vatten we de uitkomsten van de enquête leerbedrijven Kans op werk 2021 samen. SBB voert deze enquête normaalgesproken jaarlijks uit. De uitkomsten worden gebruikt binnen het model Kans op werk en dient om de statistische informatie uit andere bronnen aan te vullen. De vragen gaan over werkgelegenheid bij het bedrijf, werving van personeel en verwachte ontwikkelingen voor mbo-functies. Met behulp van deze enquête brengen we de kans op werk voor mbo-studenten in kaart en kunnen we betrouwbare voorspellingen doen. Zo kunnen we studenten en scholen goed informeren welke beroepen en opleidingen de beste kansen op de arbeidsmarkt bieden en dragen we eraan bij, dat bedrijven de vakmensen krijgen die ze nodig hebben.

Meting 2021

In 2020 heeft geen meting plaatsgevonden in verband met de toenmalige stand van zaken rond de coronacrisis. Ondanks dat de coronacrisis nog niet voorbij is hebben we toch besloten de enquête Kans op werk onder leerbedrijven in 2021 weer uit te voeren. Wel hebben we enkele branches die met name de impact van de maatregelen voelen deze ronde uitgesloten van deelname. Het gaat daarbij om de horeca, evenementenbranche, cultuur en recreatie, luchtvaart, en reisorganisaties. Daarnaast zijn er, om dezelfde reden, op voorhand enkele kwalificaties uitgesloten, namelijk die in de gastvrijheid, evenementenorganisatie, cultuur, recreatie, podiumtechniek, artiesten, reizen, en luchtvaart.

Bedrijven die een erkenning hebben zijn benaderd om voor maximaal twee mbo-kwalificaties/functies de enquêtevragen te beantwoorden. Het vaststellen van de kwalificaties waarover de leerbedrijven werden bevraagd gebeurde op basis van de erkenningen en het aantal afgesloten bpvo's¹ bij het leerbedrijf in de afgelopen twee jaar. Als een leerbedrijf meer dan twee erkenningen heeft, werd eerst de kwalificatie geselecteerd waarvoor de meeste bpvo's zijn afgegeven en vervolgens de kwalificatie waarvoor er het minste aantal erkenningen zijn in Nederland².

In 2021 verleenden bijna 12.000 bedrijven hun medewerking aan deze enquête en vulden in totaal bijna 15.400 vragenlijsten in. De uitkomsten zijn getoetst op significantie³. Dat betekent dat de beschreven resultaten echt betekenisvolle verschillen tussen de sectorkamers of marktsegmenten zijn.

In deze rapportage komen de resultaten over de volgende onderwerpen aan bod:

- ✓ aanbod vacatures⁴
- ✓ invulling vacatures
- ✓ verwachte vacature ontwikkeling
- ✓ geschiktheid vacatures voor recent gediplomeerden
- ✓ verwachting ten aanzien van het gewenste opleidingsniveau

De resultaten worden getoond volgens de indeling van sectorkamers en marktsegmenten⁵ van SBB. Het rapport wordt afgesloten met een korte samenvatting van de resultaten.

1 Bpvo: beroepspraktijkvormingsovereenkomst.

2 Meeste bpvo's, om de richting waarbinnen actief wordt opgeleid te bevragen. Minste erkenningen, om ook deze groep in het onderzoek te betrekken.

3 Voor het toetsen van de significantie van de verschillen tussen groepen is gebruik gemaakt van het statistische analyseprogramma SPSS. De uitkomsten zijn op significantie getoetst middels een variantieanalyse, chi square toets en box plot met 95% betrouwbaarheidsinterval.

4 Het gaat hier om vacatures waarvoor extern is geworven, bv. via personeelsadvertenties in dagbladen of via internet.

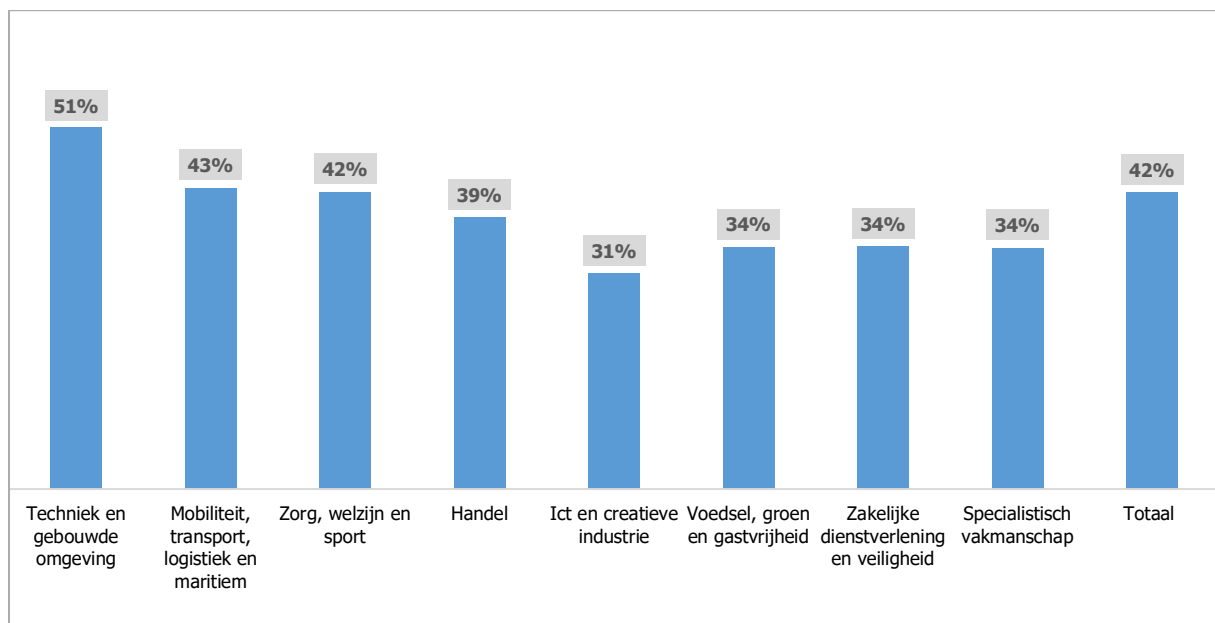
5 In de meting zijn alleen de kwalificaties vanaf startniveau (mbo-2) meegenomen. De sectorkamer Entree ontbreekt daarom. Voor de volledige indeling van sectorkamers en marktsegmenten, zie: [Sectorkamers en marktsegmenten | SBB \(s-bb.nl\)](https://www.sbb.nl/sectorkamers-en-marktsegmenten)

Resultaten

Aanbod vacatures

De leerbedrijven is gevraagd of ze de afgelopen twaalf maanden een vacature beschikbaar hadden voor de mbo-functie(s) die in de enquête werden voorgelegd. Vier van de tien bedrijven geven aan dat ze de afgelopen 12 maanden één of meer vacatures hadden voor de voorgelegde mbo-functie(s). Van de leerbedrijven die aangaven vacatures te hebben ging het om gemiddeld 2,7 vacatures per leerbedrijf.

Figuur 1: Aandeel leerbedrijven dat afgelopen 12 maanden de betreffende vacatures beschikbaar had (%)

Het aandeel bedrijven met vacatures voor de voorgelegde functies in de afgelopen 12 maanden is het grootst binnen de richting Techniek en gebouwde omgeving en Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem, met respectievelijk 51 en 43 procent. Voor functies binnen Ict en creatieve industrie is dat bij 31 procent van de bedrijven.

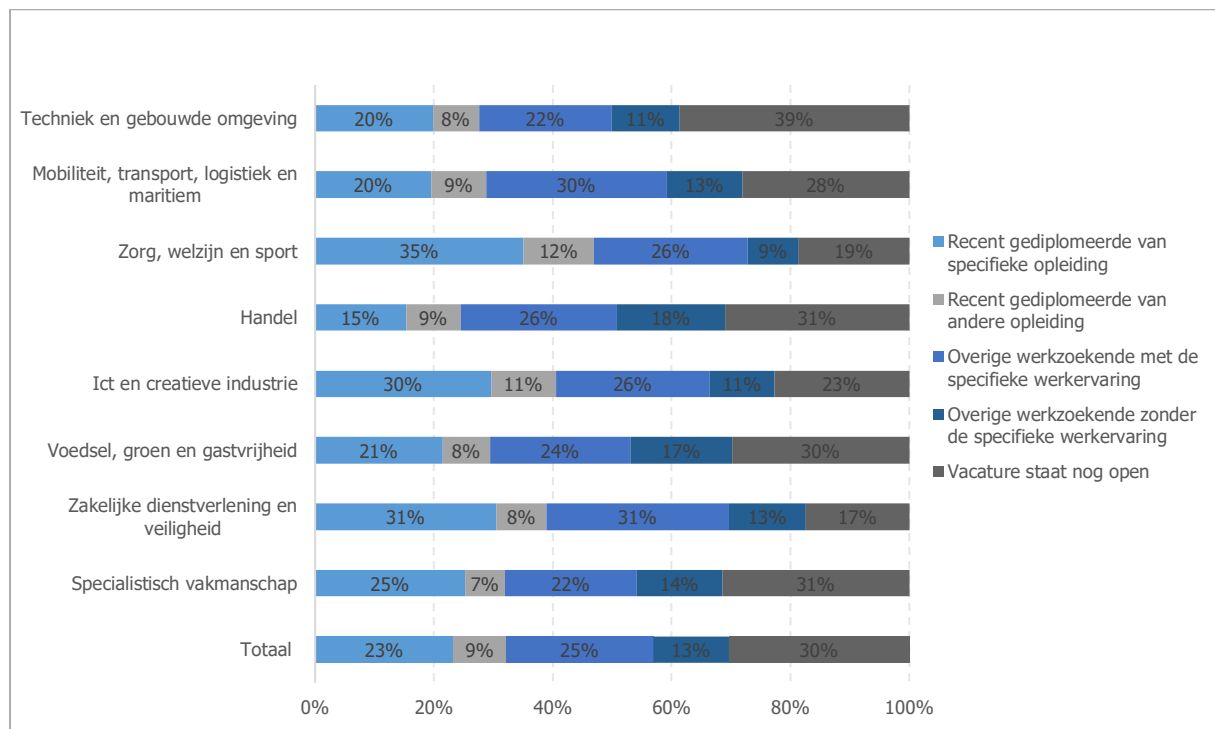
Op het niveau van marktsegmenten is het aandeel bedrijven met vacatures het grootst bij Orde en veiligheid (75%), gevolgd door Infra (59%), Assisterende gezondheidszorg en Technische installaties en systemen (beide 55%), en Hout en meubel (53%).

Invulling vacatures

Om de concurrentie voor de opleiding te bepalen is aan bedrijven die aangaven dat ze de afgelopen twaalf maanden vacatures voor mbo-functies hadden, gevraagd hoe deze zijn ingevuld:

- met een *recent gediplomeerde* van de specifieke opleiding,
- met een *recent gediplomeerde* van een andere opleiding,
- met een overige werkzoekende met de specifieke werkervaring,
- met een overige werkzoekende zonder de specifieke werkervaring.

Figuur 2: Invulling van de beschikbare vacatures van de afgelopen 12 maanden (%)

Van de aangegeven vacatures waren op het moment van meten 7 van de 10 ingevuld en stonden 3 van de 10 nog open.

Leerbedrijven geven in een kwart van de gevallen (25%) aan dat de vacature is ingevuld met een werkzoekende met de specifieke werkervaring. In bijna één op de vier gevallen (23%) was dat een recent gediplomeerde van de specifieke opleiding, en in 13 procent van de gevallen ging het om een werkzoekende zonder de specifieke werkervaring. Het minst vaak werd een vacature met een recent gediplomeerde van een andere opleiding ingevuld (9%).

Dat de vacature is ingevuld door een werkzoekende met de specifieke werkervaring is met name te zien in de richting Zakelijke dienstverlening en veiligheid en Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem. Dat geldt ongeveer voor een op de drie gevallen.

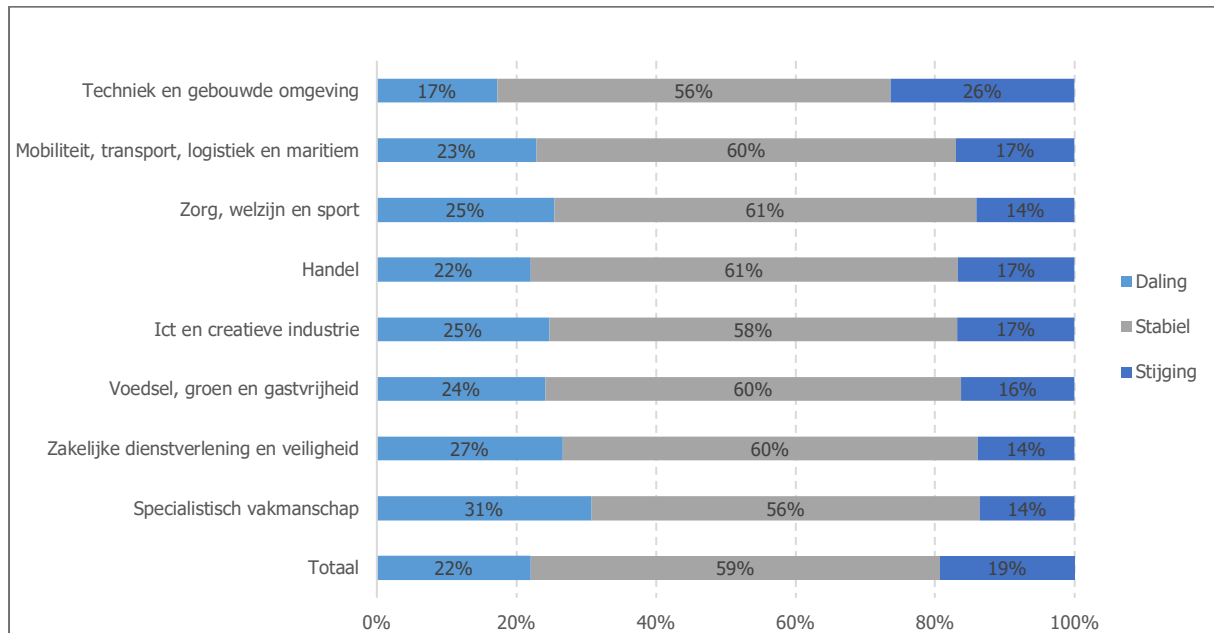
Bij vacatures voor functies binnen de richting Zorg, welzijn en sport is het aandeel vacatures dat werd ingevuld met een recent gediplomeerde van de specifieke opleiding het grootst (35%), gevolgd door Zakelijke dienstverlening en veiligheid (31%) en Ict en creatieve industrie (30%). Binnen de richting Handel (15%) en Techniek en gebouwde omgeving en Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem (beide 20%) is dat aandeel het kleinst.

De marktsegmenten waar relatief het grootste aandeel vacatures werd ingevuld met een recent gediplomeerde van de specifieke opleiding zijn Assisterende gezondheidszorg en Uiterlijke verzorging (beide 41%), gevolgd door Welzijn (39%), en Orde en veiligheid (37%).

Verwachte vacature ontwikkeling

Om een beeld te krijgen van de verwachte vacature ontwikkeling op korte en middellange termijn, is gevraagd naar de verwachtingen voor de komende twaalf maanden (figuur 3) en de komende vijf jaar (figuur 4).

Figuur 3: Verwachte vacature ontwikkeling in de komende twaalf maanden (%)

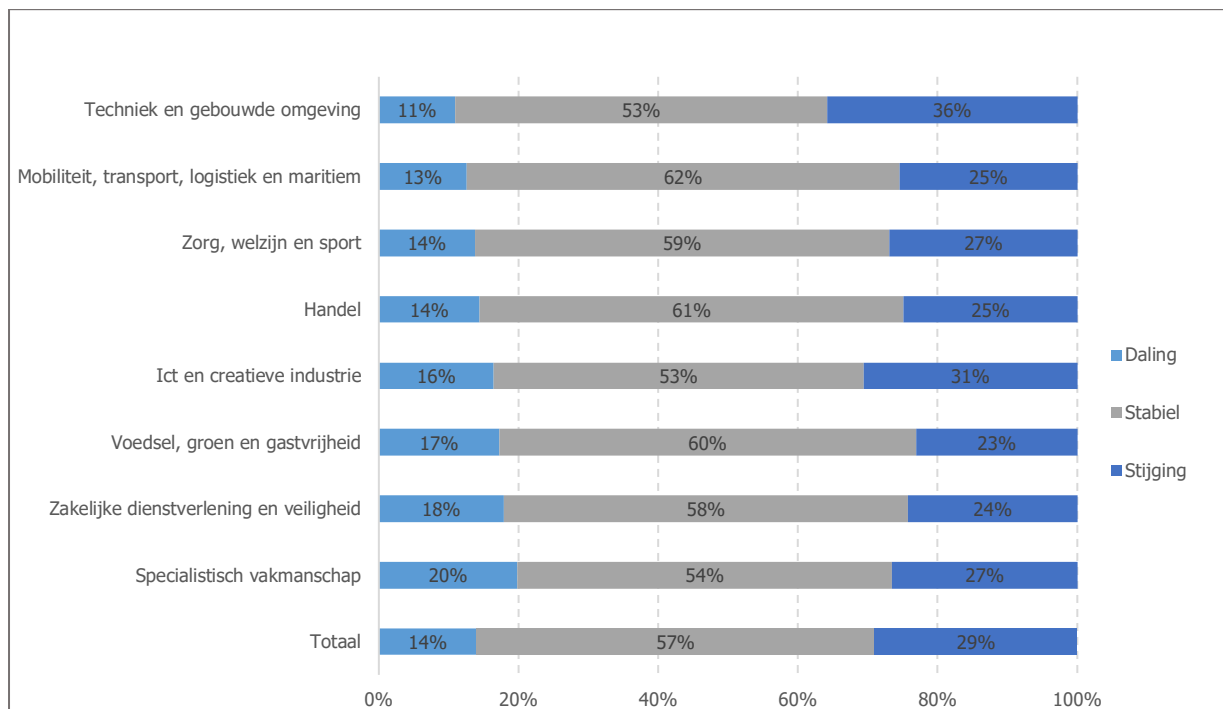
Een ruime meerderheid (59%) van de leerbedrijven verwacht dat het aantal vacatures voor de voorgelegde mbo-functies de komende twaalf maanden stabiel zal blijven. Daarnaast verwachten iets meer leerbedrijven een daling (22%) dan een stijging (19%) van het aantal vacatures.

Vooral voor mbo-functies binnen de richting Techniek en gebouwde omgeving wordt een stijging van het aantal vacatures verwacht (26%). Een daling wordt het meest verwacht binnen Specialistisch vakmanschap (31%) en Zakelijke dienstverlening en veiligheid (27%).

Naar marktsegment wordt een stijging van vacatures vooral verwacht bij Technische installaties en systemen (31%), gevolgd door Infra (29%), Bouw en gespecialiseerde aanneming (28%), en Hout en meubel en Afbouw en onderhoud (beide 26%).

Van een verwachte daling is vooral sprake binnen Creatief vakmanschap (36%) en Uiterlijke verzorging (35%), gevolgd door Gastvrijheid en Juridisch (beide 30%) en Maritiem (28%).

Figuur 4: Verwachte vacature ontwikkeling in de komende vijf jaar (%)

De verwachte ontwikkeling van het aantal vacatures voor de voorgelegde mbo-functies in de komende vijf jaar geeft een iets positiever beeld dan de verwachting op korte termijn: meer leerbedrijven verwachten een stijging (29%) dan een daling (14%) van het aantal vacatures. Ook op de langere termijn verwacht een ruime meerderheid (57%) van de leerbedrijven dat het aantal vacatures stabiel zal blijven.

Een stijging wordt vooral verwacht voor mbo-functies binnen de richting Techniek en gebouwde omgeving (36%), gevolgd door Ict en creatieve industrie (31%). Een daling wordt vooral verwacht binnen de richting Specialistisch vakmanschap (20%) en Zakelijke dienstverlening en veiligheid (18%).

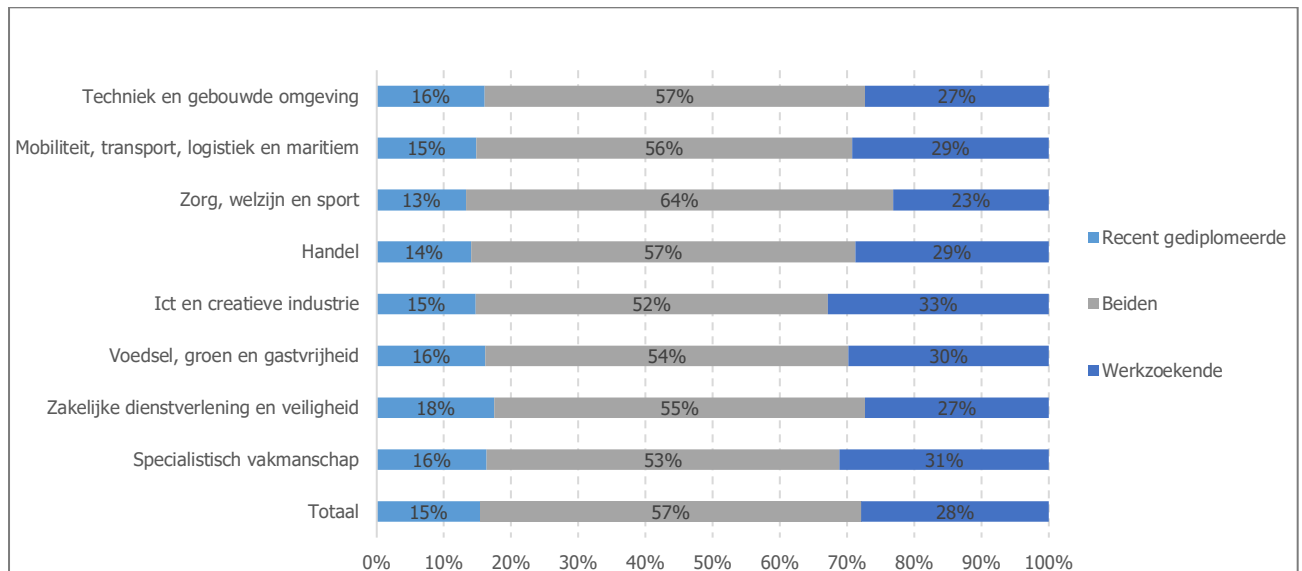
Naar marktsegment wordt een vacaturestijging vooral verwacht binnen Orde en veiligheid (44%) en Technische installaties en systemen (43%), gevolgd door Mode, interieur, textiel en tapijt (38%), Metaal en metaalektro en Uiterlijke verzorging (beide 36%).

Van een verwachte daling is vooral sprake bij Creatief vakmanschap (30%), gevolgd door Juridisch (26%), Uiterlijke verzorging (23%), Gastvrijheid (22%), en Mode, interieur, textiel en tapijt (21%).

Geschiktheid vacatures voor recent gediplomeerden

Aan de leerbedrijven is gevraagd voor wie de toekomstige vacatures vooral geschikt zullen zijn: voor een recent gediplomeerde, een werkzoekende met werkervaring, of voor beide groepen.

Figuur 7: Geschiktheid van toekomstige vacatures (%)

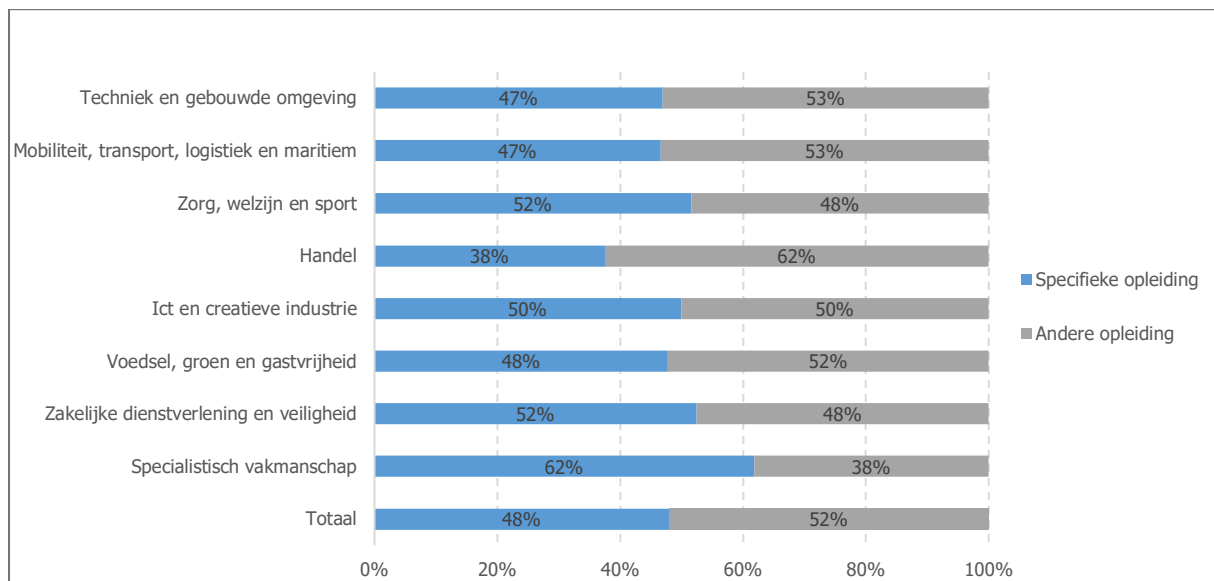

Gemiddeld geeft bijna 3 van de 10 bedrijven (28%) aan dat de vacatures geschikt zullen zijn voor werkzoekenden met werkervaring en 15 procent zegt dat ze geschikt zijn voor recent gediplomeerden. Een ruime meerderheid (58%) meldt dat de vacatures voor beide groepen geschikt zijn.

Voorafal binnen de richting Zakelijke dienstverlening en veiligheid (18%) worden toekomstige vacatures specifiek geschikt geacht voor recent gediplomeerden. Binnen Zorg, welzijn en sport is dit met 13 procent iets minder het geval.

Naar marktsegment is vooral sprake van geschiktheid voor recent gediplomeerden bij Financiële diensten (22%), Juridisch (21%), Carrosserie (20%), en Assisterende gezondheidszorg en Hout en meubel (beide 19%).

Figuur 8: Bij geschiktheid voor recent gediplomeerden: specifieke opleiding of andere opleiding (%)

Aan de leerbedrijven die aangaven dat de verwachte vacatures voor de voorgelegde mbo-functie geschikt zijn voor een recent gediplomeerde, is gevraagd of deze gediplomeerde de specifieke opleiding gevolgd moeten hebben of dat ook gediplomeerden van een andere opleiding in aanmerking komen. Ongeveer de helft van de leerbedrijven (48%) geeft aan dat de specifieke opleiding gevolgd moet zijn en bij de andere helft (52%) komen ook andere gediplomeerden in aanmerking.

Dat de specifieke opleiding is gevolgd wordt het meest van belang geacht voor vacatures binnen de richting Specialistisch vakmanschap (62%), en het minst vaak binnen de richting Handel (38%).

Naar marktsegment is de specifieke opleiding vooral van belang bij Assisterende gezondheidszorg (87%), gevolgd door Orde en veiligheid (74%), Gezondheidstechnisch vakmanschap (63%), Creatief vakmanschap (59%) en Bouw en Gespecialiseerde aanneming (58%).

Samenvatting

De enquête Kans op werk onder leerbedrijven draagt bij aan het in kaart brengen van de kans op werk voor mbo-studenten. De enquête wordt gebruikt om de statistische informatie uit andere bronnen aan te vullen. Met deze informatie kunnen we studenten en scholen goed informeren welke beroepen en opleidingen de beste kansen op de arbeidsmarkt bieden en dragen we eraan bij, dat bedrijven de vakmensen krijgen die ze nodig hebben. In 2021 verleenden bijna 12.000 bedrijven hun medewerking aan deze enquête en vulden in totaal bijna 15.400 vragenlijsten in.

Aanbod en invulling vacatures

Vier van de tien bedrijven geven aan dat ze de afgelopen twaalf maanden ten minste één vacature hadden voor de mbo-functie(s) die in de enquête werden voorgelegd. Dit was met name het geval binnen de richting Techniek en gebouwde omgeving en Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem. Binnen Ict en creatieve industrie was minder vaak sprake van de betreffende mbo-vacatures.

De beschikbare vacatures zijn relatief het meest ingevuld door een werkzoekende met de specifieke werkervaring, vooral binnen de richting Zakelijke dienstverlening en veiligheid en Mobiliteit, transport, logistiek en maritiem. In bijna een kwart van de gevallen is de vacature ingevuld door een recent gediplomeerde van de specifieke opleiding. Dit speelt met name binnen de richting Zorg, welzijn en sport, Zakelijke dienstverlening en veiligheid, en Ict en creatieve industrie. Bij Handel is dit het minst het geval.

Verwachte vacature ontwikkeling

Een ruime meerderheid van de bedrijven verwacht dat het aantal vacatures op korte termijn (komende 12 maanden) en langere termijn (komende 5 jaar) stabiel zal blijven. Het aandeel bedrijven dat een stijging van het aantal vacatures verwacht is op korte termijn kleiner dan het aandeel dat een daling verwacht. Op langere termijn is dat andersom. Vooral binnen de richting Techniek en gebouwde omgeving wordt een stijging van het aantal vacatures verwacht. Het aandeel bedrijven dat de komende vijf jaar een vacature daling verwacht, is hoger dan gemiddeld bij de richting Specialistisch vakmanschap en Zakelijke dienstverlening en veiligheid.

Geschiktheid vacatures voor recent gediplomeerden

Bijna 6 op de 10 bedrijven verwachten dat toekomstige mbo-vacatures zowel geschikt zullen zijn voor recent gediplomeerden als voor werkzoekenden met werkervaring. Ongeveer 1 op de 7 bedrijven verwacht dat deze vacatures specifiek geschikt zullen zijn voor recent gediplomeerden. Bijna de helft van deze bedrijven geeft daarbij aan, dat gediplomeerden de specifieke opleiding gevolgd moeten hebben. Vooral voor vacatures binnen Specialistisch vakmanschap is dat van belang.